

Afkobling af handyrpræmien

Andersen, Johnny Michael

Publication date:
2010

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Andersen, J. M., (2010). *Afkobling af handyrpræmien*, 4 s., sep. 16, 2010. FOI Udredning, Nr. 2010/21

FOI Udredning

Afkobling af handyrpræmien

Johnny M. Andersen

FOI Udredning 2010 / 21

Afkobling af handyrpræmien

Forfatter: Johnny M. Andersen

Udarbejdet for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i henhold til aftale mellem Fødevareøkonomisk Institut og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om myndighedsberedskab 2010

Fødevareøkonomisk Institut

Københavns Universitet

Rolighedsvej 25

1958 Frederiksberg

www.foi.life.ku.dk

Afkobling af handyrpræmien

På foranledning af Fødevareministeriet belyste Fødevareøkonomisk Institut konsekvenserne af afkobling af handyrpræmien i begyndelsen af 2010¹. På grundlag af en fremskrivning af produktionsgrenstatistikken fra 2005, som blev fremskrevet til 2010 med den stedfundne og forventede prisudvikling og en anslået produktivitetsudvikling, kunne det vises, at der ikke var økonomisk grundlag for at opretholde handyrproduktionen. Analysen viste således, at selv om handyrpræmien blev opretholdt, var såvel nettooverskuddet som dækningsbidrag II negativt. Dvs. der ikke var grundlag for at opretholde produktionen på sigt med det givne prisniveau.

Tabel 1. Dækningsbidrag I og II samt nettooverskud for ungtyre mv. på heltidsbedrifter, kr. pr. produceret handyr

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Gns. af 2005-10
Den nuværende situation							
Dækningsbidrag I	849	712	391	605	744	1.379	766
Dækningsbidrag II	-226	-383	-752	-572	-460	148	-404
Nettooverskud	-978	-1.158	-1.567	-1.416	-1.321	-731	-1.239
Uden handyrpræmie							
Dækningsbidrag I	78	41	-231	-21	124	766	136
Dækningsbidrag II	-997	-1.054	-1.374	-1.198	-1.080	-465	-1.034
Nettooverskud	-1.749	-1.829	-2.188	-2.042	-1.941	-1.344	-1.869
Uden tilskud og prisfald på spædkalve¹⁾							
Dækningsbidrag I	740	1.065	335	123	477	911	582
Dækningsbidrag II	-336	-30	-807	-1.054	-727	-321	-588
Nettooverskud	-1.088	-805	-1.622	-1.898	-1.588	-1.200	-1.423

¹⁾ Ved prisfald på spædkalve er der kalkuleret med en pris på 500 kr. pr. stk.

Kilde: Egne beregninger baseret på FOI (2007): Økonomien i landbrugets driftsgrene, Serie B nr. 90.

Fjernes handyrpræmien forværres resultatet, men det ville samtidig sætte spædkalveprisen under pres. Fjernes handyrpræmien samtidig med at spædkalveprisen falder til et minimum på 500 kr. pr. stk., ville såvel nettooverskuddet som dækningsbidrag II fortsat være negativt. Det understregede, at det ej heller synes lønsomt at opretholde produktionen ved bortfald af handyrpræmien i selv den mest gunstige situation.

Ved vurdering af ovenstående resultater, blev det dog samtidig anført,

- at opgørelsen gælder samtlige handyr. Dvs. både slagtekalve og ungtyre fra såvel malkekævg- og ammekvægsbesætninger, hvoraf sidstnævnte produktionsgren i højere grad er betinget af tilskud til afgræsning i forbindelse med natur- og landskabspleje,
- at kontraktproduktioner (fx *Dansk Kalv* og *Den Frie Kalv*) vil være mere lønsomme, da kalvene afregnes til en højere pris,

¹ Jf. Johnny M. Andersen (2010): Konsekvenser af afkobling af handyrpræmien, notat.

- at de store producenter må formodes at have størrelsesøkonomiske gevinster i kraft af billigere foderindkøb, lavere grovfoderomkostninger og arbejdskraftsforbrug og
- at et lavere udbud af slagtedyrl må forventes at resultere i lidt højere afsætningspriser for okse- og kalvekød, hvor præferencen for dansk kød også vil spille ind.

På den baggrund blev det løseligt anslået, at der måske kan opretholdes en samlet handyrproduktion på omkring 75.-100.000 stk. incl. produktion af avlstyre, hvilket skal ses i sammenhæng med den nuværende handyrproduktion på omkring 260.000 stk. Overskudsproduktionen af spædkalve må forventes eksporteret eller aflivet.

På grundlag af ovenstående analyse ønsker Fødevarerministeriet nu vurderet hvorvidt en handyrpræmie på 400 kr. vil have nogen effekt.

Vurderet ud fra tabel 1 kan det konstateres, at 400 kr. pr. producerede stk. ikke vil være i stand til at afbøde det negative nettooverskud og dækningsbidrag II. Ud fra en gennemsnitsbetragtning må produktionen dermed fortsat forventes at blive udfaset i takt med at produktionsapparatet nedslides. Spredningen i driftsresultatet i kraft af bl.a. stordriftsfordele, kontraktproduktion og en lidt højere afregningspris vil dog medføre, at en større andel af produktionen kan opretholdes. I hvor stort omfang det gør sig gældende kan dog ikke afdækkes, da spredningen på driftsresultatet ikke er kendt.

Ovenstående konklusion er baseret på en fremskrivning af produktionsgrenstatistikken for 2005. I mellemtiden har Danmarks Statistik publiceret produktionsgrenstatistikken for 2008, som viser et noget gunstigere resultat:

Tabel 2. Dækningsbidrag I og II samt nettooverskud for ungtyre mv. på heltidsbedrifter i 2008, kr. pr. produceret handyr

	Slagtekalve fra malkekøer		Slagtekalve fra ammekøer	
	Konventionelle	Økologiske	Konventionelle	Økologiske
Dækningsbidrag I	1.274	2.155	3.740	5.304
Dækningsbidrag II	383	366	2.432	3.990
Nettooverskud	-58	-79	1.860	3.510

Kilde: Danmarks Statistik (www.statistikbanken.dk/REGNPRO2).

Resultatet afviger markant fra det fremskrevne 2008-resultat i tabel 1. Slagtekalve fra ammekøer er således lønsomme selv når handyrpræmien falder bort², og for slagtekalve fra malkekøer synes nettooverskuddet næsten at balancere med den nuværende handyrpræmie. Der er på det nye grundlag behov for en revurdering af analysen, hvor der samtidig fokuseres på de størrelsesøkonomiske aspekter.

² Dækningsbidrag II og nettooverskuddet pr. kødproducerende enhed (1 ammekø, 0,9 opdræt og 0,47 slagtekalve) er dog negativ.